

Kari Kannala (juttu on julkaistu Helsingin sanomissa 21.04.2006)

ITÄMEREN LOHIJOET TÄYTEEN POIKASTUOTANTOON

Simon kunnanjohtaja Esko Tavia kirjoitti hiljattain mielipidesivulla, että lohipolitiikka suosii merikalastusta, vaikka kansantaloudellisesti olisi järkevämpää antaa luonnonlohien nousta täysimääräisesti kutujokiinsa ja hyödyntää ne kalastusmatkailussa ja maaseutuelinkeinojen kehittämisessä.

Tavian kirjoitukseen vastannut maa- ja metsätalousministeri Juha Korkeaoja totesi, että lohikantaa verotetaan meripyynnillä merkittävästi aikaisempaa vähemmän ja Tornion- ja Simojoen poikastuotanto on elpynyt.

Tiedot ovat oikeita, mutta antavat harhaanjohtavan kuvan lohikannan tilasta ja tulevaisuudesta. Avoimeksi jäi, millaisten tavoitteiden taakse voimia tulisi koota ja mitä tasapainoiset valtakunnalliset edut ovat.

Suomen lohisaalis meripyynnistä on nykyisin 500 tonnin luokkaa. Tornion-Muoniojoella lohisaalis on viime vuosina ollut enintään 20 tonnia ja Simojoella enintään tonni. Vaikuttaako alueellisesti tasapainoiselta?

Vuonna 2004 ammattikalastajat saivat noin 2 euroa lohikilolta. Siten Suomen ammattimaisesti pyydetyn lohisaaliin arvo on ollut hieman yli miljoona euroa, kun pelkästään lohen meri-istutuksiin Suomi käyttää 3 miljoonaa euroa vuodessa. Istutuskulut ovat 10 – 15 euroa saaliiksi saatua istutettua lohikiloa kohden. Siten ne ovat monta kertaa suuremmat kuin saaliin tuotto. Istutuksia edullisempaa olisi maksaa istutusvarat suoraan ammattikalastajille. Istutuksista huolimatta lohisaaliista pääosa on luonnonlohta.

Tavia on oikeassa: nykyisessä lohipolitiikassa ei ole taloudellista mieltäkään.

Millaiselta näyttää lohikantojen tulevaisuus? Ministeri Korkeaoja puolustelee rannikon meripyynnin aiennusta. Se toteutettiin hänen vuonna 2004 esittelemällään lohenkalastusasetuksella. Ministeriön alainen riista- ja kalatalouden tutkimuslaitos (RKTL) varoitti, että aienus vaarantaa Itämeren luonnonlohikantojen myönteisen kehityksen, joka oli alkanut vain joitakin vuosia aikaisemmin.

Korkeaoja mainitsee, ettei Suomen lohikiintiötä ole saatu kokonaan kalastetuksi. Lohipolitiikassa olisi tärkeämpää ottaa huomioon se, että meressä oleva lohikanta on aikaisempaa merkittävästi pienempi. RKTL:n mukaan kalastuksen kohteena oleva lohikanta Itämeressä ei ole kasvanut, kuten istutusten ja jokien kasvaneen poikastuotannon perusteella olisi voinut odottaa.

Lohisaaliita heikentää ennen muuta se, että Itämeren istutetut lohikannat ovat romahtaneet tällä vuosikymmenellä. Istutettujen lohien merikuolleisuus on poikkeuksellisen suuri. Eloon jää muutama prosentti. Korkeaoja kiinnittää huomiota mereen vaeltaneiden luonnonpoikasten määrän kasvuun ja sivuuttaa kuolleisuuden meressä. RKTL:n mukaan myös luonnonlohien merikuolleisuus on lisääntynyt pitkään.

Tutkijat eivät tiedä, miksi merikuolleisuus on lisääntynyt. Niinpä kuolleisuuden kehitystä ei voida ennustaa. Luonnonlohen poikasten eloonjäänti meressä on kuitenkin olennaisesti

parempi kuin istutuspoikasten. Senkin vuoksi luonnonlohta tulisi varjella meripyynniltä ja suosia sen pääsyä kudulle.

Tornionjoelta mereen vaeltavien poikasten määrä on kasvanut. Siihen on vaikuttanut kuitenkin eniten M-74 oireyhtymän aiheuttaman poikasten jokikuolleisuuden olennainen aleneminen. Oireyhtymä tappoi 1990-luvulla useina vuosina noin 80 % luonnonlohien poikasista jo Tornionjokeen. Ilo jokikuolleisuuden alentumisesta voi jäädä lyhytaikaiseksi.

Eri tekijöiden yhteisvaikutuksen tuloksena luonnonlohen osuus on noussut kymmenessä vuodessa Itämeren lohikannassa 15 - 20 %:sta 60 – 70 %:iin. Itämeri ja sen lohenkalastus on aiempaa enemmän luonnonlohen varassa.

Vähät jäljellä olevat Itämeren lohijoet tulisi saada täyteen poikastuotantoon. Silloin Suomi saisi paremman lohisaaliin mereltä kannattavammin ja elpyneet luonnonlohikannat mahdollistaisivat elinvoimaisen kalastusmatkailun jokien varsilla ja rannikoilla.

Kari Kannala
asianajaja
lohirahaston kansalaistoimikunnan jäsen